

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Enhed/Kontor: NaturErhvervstyrelsen/Miljøerhverv/Dep.

Sagsnr.: PD 11-41801-000005/Dep. sagsnr.: 12091

Den 14. oktober 2011

FVM 943

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag om ændring af bilag I og IV i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af gødningsforordningen¹ med det formål at tilpasse forordningen til den tekniske udvikling. Med forslaget foreslås en række nye stoffer samt tilhørende analysemetoder optaget i forordningen. Regeringen finder ikke, at det er muligt på det foreliggende datagrundlag at lave en pålidelig videnskabelig vurdering af, om forslaget i sin helhed vil berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. På baggrund heraf agter regeringen at stemme imod forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af bilag I og IV i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger (gødningsforordningen) med det formål at tilpasse forordningen til den tekniske udvikling.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 31, stk. 1 og 3 i gødningsforordningen.

Forslaget behandles i skriftlig procedure i en forskriftskomiteéprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Gødning. Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Komitéen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget er sat til skriftlig afstemning i Den Stående Komité for Gødning med sidste frist for stemmeafgivelse den 21. oktober 2011.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelser til en allerede vedtaget retsakt, hvorfor nærhedsprincippet vurderes tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget har til hensigt at tilpasse forordningen til den tekniske udvikling gennem optagelse af en række nye stoffer på forordningens bilag I, så de kan markedsføres som "EF-GØDNING". Desuden skal analysemetoder til stofferne tilføjes forordningens bilag IV.

Stofferne, der foreslås optaget, er dels vandige opløsninger af tre allerede kendte gødninger (calciumborat, kobberoxid og manganoxid), dels hjælpestoffer til gødninger: Et chelateringsmiddel (HBED), en kompleksbinder (lignosulfonat), to nitrifikationshæmmere (DCD/TZ og TZ/MP) samt en ureasehæmmer (2-NPT). Chelateringsmidler og kompleksbindere tilsættes gødninger med mikronæringsstoffer (metalioner) for at sikre, at disse forbliver vandopløselige, og dermed lettilgængelige for planterne i stedet for, at de bindes til jordpartiklerne. Nitrifikationshæmmere og ureasehæmmere virker ved at nedsætte hastigheden, hvormed kvælstofformerne ammonium og urea i gødninger omdannes til letopløselige forbindelser, som hurtigere udvaskes. Når omdannelsen forsinkes, øges optaget i planterne.

Calciumborat, kobberoxid og manganoxid i pulverform er allerede optaget på bilag I. Hensigten med også at optage en vandig opløsning af gødningerne på bilag I er at gøre færdigblandede produkter lettere tilgængelige for landmændene. Derved undgår de den potentielle sundhedsrisiko at indånde støvet ved at skulle arbejde med pulveret.

HBED benyttes som organisk chelateringsmiddel for mikronæringsstoffer, særligt jern. HBED har været brugt i Polen i over 10 år efter sigende uden skadelig indvirkning på miljøet.

Lignosulfonat anvendes i bladgødning som kompleksbinder for mikronæringsstoffer. Det er allerede tilladt og anvendes i tre medlemsstater efter sigende uden skadelige miljøpåvirkninger. Stoffet har stor lighed med lignin, som forekommer naturligt i store mængder i cellevæggen hos træer og nogle planter. Både lignosulfonat og lignin er restprodukter fra papirindustrien. Lignosulfonat vil være første stof på listen over tilladte kompleksbindere, såfremt det optages med nærværende forslag.

¹ Europaparlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødning

Nitrifikationshæmmerne *DCD/TZ* og *TZ/MP* er anvendt i Tyskland og Tjekkiet gennem mange år, efter sigende uden skadelige miljøeffekter. De består hver for sig af to stoffer i forskelligt mængdeforhold, og virkningen beror på synergieffekten mellem de enkelte stoffer i produktet. De anvendes sammen med gødning med ammoniumkvælstof for at reducere udvaskning og fordampning.

Ureasehæmmeren *2-NPT* er anvendt i Tyskland gennem mange år efter sigende uden skadelig virkning på miljøet. Stoffet anvendes med gødning med ureakvælstof for at øge tilgængeligt kvælstof for afgrøderne ved at reducere fordampningen.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Området er reguleret ved Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger.

Konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget medfører ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet. En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning.

For at få en vurdering af, om godkendelsen af hjælpestofferne HBED, lignosulfonat, *DCD/TZ*, *TZ/MP* og *2-NPT* vil berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, har regeringen sendt dokumentationsmaterialet, som EU har modtaget fra industrien, til bedømmelse hos Det Nationale Center for Miljø og Energi (DMU) ved Århus Universitet med anmodning om en økotoxikologisk vurdering samt en vurdering af, om det tilsendte materiale er tilstrækkeligt.

DMU har vurderet, at datamaterialet for stofferne HBED, lignosulfonat, *DCD/TZ* og *TZ/MP* er mangelfuldt sammenlignet med det minimumsdatasæt, som er påkrævet ved risikovurdering af for eksempel pesticider og veterinære lægemidler, der begge på samme måde som handelsgødning havner på landbrugsjorden. Det er derfor ikke muligt for DMU at lave pålidelige videnskabelige vurderinger af, om de pågældende stoffer vil påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. DMU har dog lavet en risikovurdering ud fra de værst tænkelige konsekvenser og på den baggrund skønnet, at de skadelige virkninger ikke vil være særligt sandsynlige.

DMU oplyser om *2-NPT*, at det fremsendte materiale er af langt bedre kvalitet end materialet fremsendt med øvrige ansøgninger om optagelse af nye stoffer i gødningsforordningen. Det er

generelt fyldestgørende og inkluderer oplysninger om validitet af udførte test. Samtidig tyder intet på, at stoffet ved normal brug er skadeligt for dyr, planter eller miljøet.

Høring

Forslaget har været i offentlig høring på høringsportalen.dk og skriftligt været forelagt Natur-Erhvervstyrelsens udvalg for gødning i samme periode. Der er ikke indkommet høringssvar.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder ikke, at det er muligt på det foreliggende datagrundlag at lave en pålidelig videnskabelig vurdering af, om forslaget i sin helhed vil berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. På baggrund heraf agter regeringen at stemme imod forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget forventes at kunne vedtages med kvalificeret flertal.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.